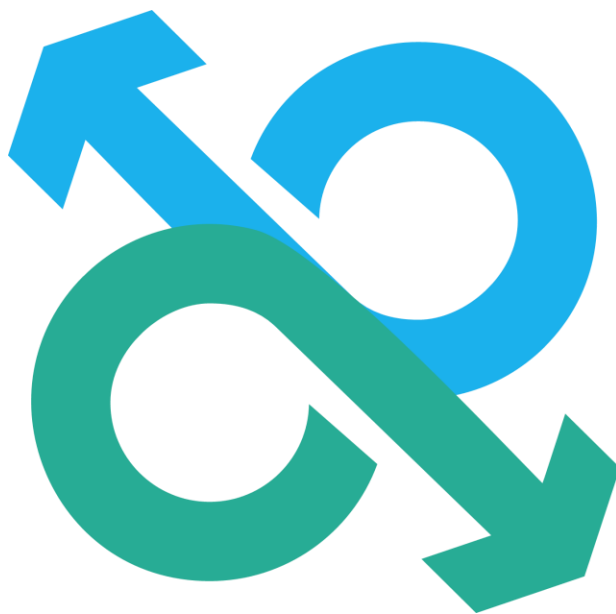

Анализ на пропуските/GAP анализ на трансграничния регион на Гоце Делчев и анализ на новопоявяващите се сектори

Г2 Консулт ЕООД

Гр. София

Част 1. Какво е Gap Analysis

Анализът на пропуските се нарича още анализ на нуждите. Това е метод, който оценява текущото представяне на бизнеса с очакваното. Компаниите използват това, за да определят дали постигат целите си и използват най-добре ресурсите. Думата „пропаст“ представлява разликата между текущото състояние и бъдещите цели. Анализът на пропуските предоставя структурирана стратегическа рамка, за да определим къде се намираме и къде искаме да бъдем.

Освен това трябва да определим какви стъпки са необходими за преодоляване на тази празнина. Анализът на пропуските е от съществено значение за всеки тип организационно представяне. По този начин компании, общини, структури, институции могат да преоценят целите си, за да разберат дали ги постигат и ако не, да набележат план за развитие и постигане, на база на потенциалните възможности и силни страни.

Част 2. Инструменти за анализ на пропуски

Налични са няколко инструмента за извършване на анализ на пропуските. В този документ ще се спрем да разгледаме извършване на анализ на пропуски по метода на:

SWOT анализ и анализ на пропуските

SWOT означава анализ на силни страни, слаби страни, възможности и заплахи. Това е инструмент, който помага да разберем текущата си позиция, като идентифицира вътрешните и външните елементи.

Част 3. Анализ на пропуските и слабите страни на трансграничния регион на Гоце Делчев

Според програмата за развитие на Югоизточния регион за планиране и според Интегрираната териториална стратегия за планиране на Югозападния регион за планиране, част от който е района на община Гоце Делчев, основните приоритети до 2023 г. ще бъдат свързани с **развитие на предприемачеството, насърчаване на конкурентоспособността и иновациите на предприятията и създаване на благоприятен инвестиционен климат.**

Повишаване на уменията и **предприемаческия капацитет в региона със специален фокус върху жените и младежите**; създаване на мрежа от организации за подкрепа на стартиращи предприятия и насърчаване на предприемачеството; създаване на бизнес инкубатор за предприятия със специален фокус върху предприятия, основани от жени и млади предприемачи; създаване на мрежа от ментори в подкрепа на съществуващи МСП, насърчаване и подобряване на социалната отговорност на бизнес общността Развитие и популяризиране на региона като атрактивна

туристическа дестинация.

Модернизация на планинските домове и частните квартири в региона; популяризиране на туристическото предложение на региона; насърчаване и подкрепа на различни видове туризъм (езерен, спа, селски, културен и поклоннически, активен, здравен, събитиен, конферентен, ловен, винарски); насърчаване на културата на защита на природното и културното наследство на региона; подобряване на капацитета на човешките ресурси в туристическия сектор. Насърчаване на социалното приобщаване, конкурентно и качествено образование и здравеопазване на населението в региона, създаване на работна сила според нуждите на пазара на труда; Промоция и брендиране на селскостопански продукти и преработени продукти от региона; диверсификация на икономическите дейности в селските райони; Насърчаване на кръговата и зелена икономика: създаване на регионална система за интегрирано управление на отпадъците и др.

ИДЕНТИФИЦИРАНИ НУЖДИ И ПОТЕНЦИАЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

В резултат на анализа на съществуващото положение, анализите от стратегическите документи на европейско, национално и регионално ниво и при отчитане на спецификата на изследваната територия на община Гоце Делчев и в цялостта си Югозападна България, се очертава цялостна съвкупност от нужди и потенциали за развитие.

Бъдещите структурни интервенции в ключови тематични области, определени от общи и/или съвместими характеристики, са инструмент за използване на

трансграничното сътрудничество при насърчаване на социално-икономическото сближаване и развитие. Територията на ТГС, разглеждана сама по себе си, представлява една цяла вселена и натрупването на проблеми в различни сфери генерира негативен общ резултат, който води до задълбочаване на без друго изострените проблеми и оказва цялостно негативно влияние във всички области. За да може да се постигне цялостен кумулативен ефект е нужно да се подсили осъществяването на необходимия минимум от целенасочени интервенции в различните направления. Техният резултат ще може, чрез дългосрочното си действие, да обърне тенденциите, като поведе територията към трайна социално-икономическа стабилност и устойчиво развитие

Основните пропуски/слаби страни, които вече са описани в пазарния анализ са следните:

- Периферност спрямо областен център и националното пространство;
- Изолираност поради сериозни орографски бариери - проблеми от транспортно-комуникационно естество;
- Наличие на остаряла производствена зона и прилежаща към нея инфраструктура, разработена в други условия и за други цели;
- Нужда от нова социално-икономическа „парадигма“ за развитие.

SWOT АНАЛИЗ

Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Природна среда и местоположение

Силни страни

Стратегическо местоположение от гледна точка на развитие на трансграничното сътрудничество с Гърция; Наличие на ГКПП в близост до – общината. Близост до пристанището Кавала на Бяло море. Значителните горски площи в близост до гр. Гоце Делчев и селата от общината позволяват развитието на целогодишен туризъм и отдих, както и на ски спорта; Река Места, нейните притоци и множеството езера и водоеми предоставят условия за развитие на водни спортове, спортен риболов и увеличаване на площите за поливане; Питейната вода в общината е с изключително високо качество; Наличие на водни ресурси, минерални извори; Чист атмосферен въздух и природни забележителности като предпоставка за развитие на туризъм Преобладаващо слънцегреене е предпоставка за отглеждане на топлолюбиви растения и летен отдих; Отдалечеността на общината от столицата и основните центрове в страната;

Слаби страни

Отдалечеността от българските пристанища, летища донякъде затруднява вноса и износа на суровини, материали и готова продукция; Относителна отдалеченост от Европейските международни коридори, минаващи през България Липса на достатъчно средства за ремонт на общинската пътна

мрежа Водни ресурси не се използват пълноценно спрямо процента на поливните площи; Земеделските земи са раздробени на многобройни маломерни участъци, непригодни за механизирана обработка; Неоптимално използване на горския фонд, Ограничен дял на преработената до краен продукт дървесина за сметка на износа на сурова дървесина; Разлика в развитието на града и периферията Нисък дял на използване на възобновяеми енергийни източници;

Екологични условия

Силни страни

Няма големи промишлени предприятия – замърсители на въздуха, водата и почвата; Значителна флора и фауна, с представители на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България; Голямо разнообразие от ценни лечебни растения; Наличие на модерно Депо за твърди битови отпадъци Нерегламентираните сметища са сведени до минимум.

Слаби страни

Лошо състояние на колекторите на канализационната мрежа; Ниска екологична култура на населението и фирмите Недоразвита екологична инфраструктура; Недостатъчна и амортизирана инфраструктура за управление на водния цикъл (недостиг на канализационни мрежи, селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, амортизирани системи за водоснабдяване);

Култура и туризъм

Силни страни

Наличие на уникални обекти на културно-историческо наследство;
Съхранени традиции, бит и многообразие на фолклора; Наличие на много природни забележителности, подходящи за развитие на туризъм;

Слаби страни

Няма ясно виждане на местно, регионално и национално ниво за социализация на паметниците на културното наследство и включването им в реален туристически продукт; Липса на подходяща туристическа инфраструктура в общината; Липса на собствен инвестиционен капитал на местните предприемачи в туризма; Недостатъчна култура на обслужването; Отсъствие на подходяща среда и атракции за посрещане на туристи

Икономика

Силни страни

Стабилизиране на икономическите процеси в общината с потенциал за развитие; Натрупан опит и традиции в отраслите на преработващата промишленост; Благоприятна възрастова структура на населението; Добро образователно равнище на населението; Добре развита инфраструктура за подкрепа на бизнеса; Наличие на ресурси за изграждане на алтернативни източници на електроенергия; Сериозен опит в строителството; Благоприятни условия за тютюнопроизводство и отглеждане на трайни насаждения и зеленчуци; Наличие на млади, образовани хора, които могат да бъдат обучени да правят модерно земеделие; Наличие на достатъчно вода за развитие на поливно земеделие; Възможност за допълнителни доходи на населението от страничните ползвания на територията на горския фонд –

паша за добитък, добив на сено и листников фураж, добив на билки, горски плодове, гъби, орехи и др. Значителни условия за развитие на търговията; Модернизирана съобщителна мрежа в града с достъп до съвременни услуги; Добре развита електроенергийна мрежа с възможности за допълнително натоварване;. Наличие на социална търпимост и добри обществени отношения

Слаби страни

Концентрация на стопанските дейности в града, пренебрегвайки потенциала на селата; Миграция на населението Липса на отрасли, свързани с научна дейност, което ще забави навлизането на иновациите и технологиите; Недостатъчно образователно равнище на селското население; Относително висок дял на безработните лица с ниско образование и ниска квалификация; Разпокъсаност на обработваемата земя и неразвит пазар на земята; Раздробеност на животновъдните стопанства;

Възможности.

Икономическа стабилизация; Трансгранични връзки и сътрудничество; Разширяване пазара на земята; Кандидатстване по национални и международни програми, финансиращи дейности по развитието на инфраструктурата, благоустрояването и хигиенизирането на населените места; Съхраняване и използване на биологичното разнообразие и екологичните и природни дадености; Развитие на алтернативни видове туризъм, за което са на лице сериозни природни и културни предпоставки;

Нарастване на туристопотока; Прилагане на национални и регионални програми за трудова заетост; Подобряване на структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата, което заедно пазара на земята ще създаде възможност за по-уедрено земеделие; Създаване на трайни насаждения с качествен посадъчен материал, основно лозарството и овощарството; Възстановяване и активно използване на напоителните системи; Изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент на селскостопанската продукция; Създаване на система за научно и информационно обслужване на селскостопанските производители; Създаване на конкурентноспособни на международния пазар ферми в животновъдството; Стимулиране създаването на малки и средни предприятия за преработка на земеделска и животновъдна продукция; Развитие на екологични производства; Развитие на търговията; Използване на различните фондове и Структурните фондове за развитие на общинската и регионална инфраструктура; Развитие на концесиите като форма за привличане на капитали; Използване на благоустрояването, чистотата и озеленяването на местата за обществено ползване като един от първостепенните и икономически фактори за развитие на туризма

Заплахи

Да продължи влошаването на структурата на земеползване, раздробяването и изоставянето на обработваемата земя, поради липса на реален пазар на земеделската продукция; Неосигуряването на финансови средства за

внедряване на нови технологии в пречистването и опазването на околната среда; Влошаване на състоянието на атмосферния въздух;

НУЖДИ ОТ ПОДОБРЕНИЕ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН НА ОБЩИНА ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ В КРАТКОСРОЧЕН И ДЪЛГОСРОЧЕН ПЛАН И СИТУАЦИЯТА В НОВОВЪЗНИКВАЩИТЕ СЕКТОРИ

Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на бизнес средата:

- Насърчаването на социалното предприемачество, растежът на сектора на услугите и създаването на условия за разкриване на нови работни места, както и за развитие на дейности в условията на индивидуална заетост са в основата на мерките за постигане на тази цел.
- Създаването на условия за сътрудничество, включително трансгранично, между образователните и обучаващите институции и бизнеса ще подпомогне професионалното развитие на млади хора. Прилагането на дуално образование, разработването на иновативни подходи за професионално, дистанционно и специализирано обучение благоприятстват развитието на гъвкави системи за индивидуална и фирмена заетост.
- Да се създават условия за развитие на трудовите умения и подобряване на трудовата мобилност в района на ТГС; Постигането на тази специфична цел ще допринесе за успешната реализация на целта на ЕС, при която устойчивото социално-икономическо развитие се базира на

„икономиката на знанието“.

- Сферата на туризма е едно от най-комплексните възможни стратегически направления за трансгранично сътрудничество, а културно-историческите и природните ценности, многобройните духовни религиозни места и от двете страни на границата, са отправна точка за сближаване и споделено развитие. Добрата дигитализация е важна за осигуряването на информираност за процесите, за създаването на конкурентна среда, предпоставка е за „затваряне на цикъла“ и за намирането на пазар за малкия и среден (семеен) бизнес, за развитието на услугите, занаятчийството, на „чистото“ производство и засилването на кръговата икономика.
- Културните и духовни потребности, науката и образованието също намират ново поле за изява във виртуалното пространство. Електронни музеи, галерии, училища и научни платформи набират сила и са все по-често част от ежедневието ни. Това важи с особена

За да се намалят „пропуските“ и те да станат възможности и потенциал за развитие на трансграничния регион, е необходимо стратегическо, навременно, междуинституционално и междупартньорско многостранно сътрудничество в гореизложените сектори, за да може да има цялостен и дългосрочен резултат от стратегиите, програмите и мерките както на европейско, така и на национално, регионално и общинско ниво.

Секторът на предприемачеството, на младежкото предприемачество в България, респективно в трансграничния регион на Гърция-България, е все още сектор, в който няма нужната грижа и среда, за да се развива стремглаво.

This project is co-funded by the European regional development fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Interreg Greece-Bulgaria VA 2014-2020 cooperation programme

НОВОВЪЗНИКВАЩИ СЕКТОРИ И ИНДУСТРИИ И АНАЛИЗ НА ПРОПУСКИТЕ В РАЙОНА НА ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Превръщането на България в иновативна, интелигентна, зелена, цифрова и свързана страна чрез нова обща политика за взаимодействие между научните изследвания, иновациите и технологиите, както и повишаване на международното и междусекторното сътрудничество и интензивно използване на данни за ускорена специализация в продукти и услуги с висока технологична и научна интензивност и значими икономически въздействия за устойчива конкурентоспособност, технологична трансформация на икономиката, повишаване на ресурсната ефективност и цифровизацията минава непосредствено чрез голяма трансформация на всяко едно ниво – микро и макро. За да се адаптира страната ни към новите условия и изисквания на европейско и глобално ниво, са поставени следните цели:

Стратегически цели:

1. Да развива и позиционира България като център на средно- и високотехнологични иновации в стратегически области, в които страната има утвърден капацитет и пазарни позиции, както и признати компетентности да се конкурира на световния пазар, повишавайки националното и регионалното иновационно представяне на страната;

2. Да подкрепи разгръщането и утвърждаването на устойчива, модерна, динамична, приобщаваща, основана на данни и глобално свързана изследователска, иновативна и предприемаческа екосистема в България.

Според данни на НСИ от 2023 г., т.нар нововъзникващи сектори на икономиката, като **чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика, нови технологии в креативните и рекреативните индустрии, индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии, информатика и ИКТ и др.**, са с нисък дял в Югозападния регион за планиране, част от който е региона на Гоце Делчев. Въпреки че в столицата, някои от индустриите са добре представени и делът на компаниите от сектора на **информатика и ИКТ е много силен, то в трансграничния регион на община Гоце Делчев делът е само 0.6%**. Такива са и индустриите на **чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика, нови технологии в креативните и рекреативните индустрии, индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии**. Горското и селското стопанство, както и сектора на традиционните услуги остава основния бизнес за хората от региона, включително младите хора.

Нужни са целенасочени и дългосрочни действия на институционално, регионално и най-вече държавно ниво, за да се постигнат стратегическите цели свързани с развитие на нововъзникващите сектори в България на всяко едно ниво.

Използвани източници:

ШЕСТТЕ ПРИОРИТЕТА НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ЗА 2019 – 2024 ГОДИНА

През юни 2019 г. Европейският съвет прие нов дневен ред за ЕС за следващите пет години. „Нова стратегическа програма 2019-2024“, в която се определят приоритетните насоки за работа. Приоритетите на Комисията (ПК) са резултат от диалог между лидерите на ЕС, министри от страните членки, институциите на ЕС и политическите групи в Европейския парламент. TERRITORIAL AGENDA 2030 – A FUTURE FOR ALL PLACES Териториалният дневен ред 2030 г. определя две основни цели - Справедлива Европа и Зелена Европа, всяка с по три приоритета за развитие (P).

ПОДГОТОВКА ЗА ИНТЕРРЕГ СЛЕД 2020 СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ БЪЛГАРИЯ 2030

Стратегическите цели, заложи в програмата са ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата. Тяхното реализиране е предвидено посредством пет взаимосвързани и интегрирани оси на развитие, като в настоящата стратегия са застъпени приоритетите в областта на образованието и уменията; кръгова и нисковъглеродна икономика, зелена и устойчива България; цифрова свързаност; местно развитие, социално включване. **НАЦИОНАЛНАТА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2013 - 2025 ГОДИНА / АКТУАЛИЗАЦИЯТА 2019г.**

Националната концепция с нейните три стратегически цели за териториално, икономическо и социално сближаване, подкрепени от специфични цели и приоритети, сред които: • Интегриране в европейското пространство • Полицентрично териториално развитие • Регионална конкурентоспособност в подкрепа на растежа

ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН

Стратегическите приоритети са за насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход; съхранение и развитие на човешкия капитал и по-добре свързаност. Специфична цел 3.5. „Укрепване на трансграничните перспективи“, има пряко влияние върху настоящият документ.